

Câu chuyện về Ông Hội Đồng Nguyễn Khắc-Thiệu

Lê Tự Do

Hồi còn đi học ở bậc tiểu học, vị thầy học đầu tiên nói với tôi rằng "Ở đằng sau mỗi cái tên là cả một câu chuyện dài đầy thú vị, và nếu đó là của một danh nhân thì ta có thể viết cả một quyển sách về cái tên đó." Câu nói đó đã làm kim chỉ nam cho tôi trong suốt thời gian làm việc tại Ninh Thuận. Ở bất cứ nơi nào tôi đi qua từ Thái An, Vĩnh Hy, Thương Diêm, Lạc Nghiệp... đến Tà Lú, Ma Ty, Trà Vân, Nô Giá... những cái tên người và địa danh tự nó đã là những nghi vấn đầy hấp dẫn, và khi đã tìm ra câu trả lời thì thấy thích thú vô cùng, và nhờ đó nó đã làm giàu cho hiểu biết của tôi về mảnh đất và con người Ninh Thuận.

Tôi đã lớn lên ở làng Tấn Tài và có nhiều bạn bè ở đó, trong đó có chị Nguyễn thị Cúc ở khu nhà sau nhà tôi, một khu nhà có vườn rộng có rất nhiều câu chuyện "huyền hoặc" của gia đình ông bà Hội Đồng. Vào ban đêm nếu "vô phúc" mà bị cha mẹ sai đi vào nhà bà Hội đồng để mang quà biếu, hoặc làm cái gì đó thì... quá thật là rùng rợn, vì vừa sợ ma lại vừa sợ ... chó cắn!!! Đó là một con berger Đức hung dữ to lớn... ai đi ngang qua cũng phải sợ... Rồi tôi cũng lớn lên theo ngày tháng, không sợ ma và chó cắn nữa. Chị Cúc đã trở thành bạn học của tôi, và dĩ nhiên những nghi vấn về gia đình của ông bà Hội đồng đã dần dà được giải đáp. Thì ra, thân phụ của chị Cúc là ông Nguyễn khắc Thiệu, từng làm Nghị viên Hội Đồng Tư Vấn Trung Kỳ. Vì vậy để tỏ lòng kính trọng, dân làng gọi ông qua danh vị là ông Hội Đồng cho dễ nhớ.

Ông Nguyễn khắc Thiệu là một người có nhiều công đóng góp cho sự phát triển của Ninh Thuận. Tiếc thay ông đã qua đời quá sớm nên có ít người trong thế hệ chúng tôi hiểu biết được nhiều về ông, và tôi cảm thấy có trách nhiệm giới thiệu với quý vị và các bạn về ông như một danh nhân trong tỉnh Ninh Thuận, để chúng ta hiểu được phần nào những vị tiền nhân đã có công tài bồi cho mảnh đất và con người Ninh Thuận.

Ông Nguyễn khắc Thiệu húy là Thống Chi, tự Kế Trai, sinh ngày 02/11/năm Giáp Thân. Nhằm ngày 18/12/1884, là con thứ tư và là trưởng tộc trong gia đình có truyền thống Nho học và thấm nhuần đạo Phật. Ông là cháu nội của ông Nguyễn Trác Chi, một danh nhân của Ninh Thuận (trong quyển Non Nước Ninh Thuận, chương 6, mục Nhân Vật có nói về ông - quý vị có thể vào trang Đất và Người Ninh Thuận trên Diễn đàn Ái Hữu Ninh Thuận tại địa chỉ <http://www.vietnetlinks.com/phanrangall.html> để đọc toàn bộ cuốn sách này.) Ông Nguyễn Trác Chi là trưởng tộc họ Nguyễn ở Tấn Tài Ninh Thuận, một dòng họ quan lại của Triều Nguyễn được các đời vua ban cho 15 sắc thiều, từ vua Gia Long, Minh

Mạng, Thiệu Trị, Tự Đức... cho đến vua Bảo Đại. Hiện tại, các sắc thiều đó vẫn còn giữ nguyên tại nhà từ đường của dòng họ Nguyễn ở Tấn Tài Ninh Thuận. Ngôi nhà từ đường đã có 7 đời con cháu kế nghiệp và đã tồn tại gần ba trăm năm không thay đổi. Tôi còn nhớ ở khoảng sân phía trước nhà có hai cây thiên tuế nghe nói ngày nay vẫn còn tươi tốt, ông trồng từ lúc ông sanh ông Nguyễn khắc Thọ (mà nay đã 93 tuổi, là anh của chị Cúc) để làm kỷ niệm ...

Tôi nghe kể lại rằng mỗi lần Thành Hoàng làng Tấn Tài có việc phải "tị nạn" là các chức sắc trong làng mặc áo thụng xanh, tàn lộng che một hộp đựng sắc thiều của vị Thần Hoàng, rước xuống nhà ông Hội đồng... chiêng trống phèng la linh đình... Khi trật tự được văn hồi thì cũng những vị chức sắc trong làng lại rước sắc thiều trở lại ngôi đình đầu làng... Cảnh tượng đám rước còn tưng bừng hơn lúc đưa đi... Có hai lần Thần Hoàng đi "tị nạn" tại nhà ông Hội đồng là vào năm 1945 và năm 1975 vì chính quyền thời ấy chiếm chỗ của Thần Hoàng để "làm việc".

Vào năm 1915 ông Nguyễn khắc Thiệu được bổ làm Giáo sư trường Mỹ Tường, từng được thưởng Chánh Cửu phẩm Văn Giai, được bầu làm Dân biểu Nghị viên Hội đồng Tư Vấn Trung kỳ, được thăng Hàn lâm viện Cung phụng và thăng Hàn lâm viện Kiểm bộ. Ông đã có nhiều đóng góp cho xã hội như đào Mương Cát từ Đài Sơn kéo dài đến Mỹ Phước, Mỹ An, mương này tưới hàng ngàn mẫu ruộng trong vùng. Ông cũng đã vận động chính quyền khai thông kênh Bắc từ đập Nha Trinh ra Ba Tháp, và ông cũng đã khai hoang trên 50 mẫu tây (hectare) đất ở Đàm Vua từ Khánh Tường đến Khánh Nhơn, Mỹ Tường.

Riêng đối với Phật giáo, hưởng ứng phong trào chấn hưng Phật giáo, ông đã đứng ra mua đất lập chùa Sùng Ân, Tỉnh Hội Phật Giáo Ninh Thuận, mở trường Bồ Đề và xây chùa Diệu Nghiêm. Ông là Hội Trưởng An Nam Phật Học tỉnh Ninh Thuận. Đối với Khổng giáo, ông là Hội Trưởng đầu tiên của Hội Khổng giáo tỉnh Ninh Thuận. Sau khi ông Hội Đồng Thiệu tử trần, chức Hội Trưởng do ông Hội Đồng Ba tức ông Ngô khắc Kính, thân phụ của ông Ngô khắc Tĩnh tiếp nối cho đến ngày 16/4/1975. Ông cũng là một trong những người sáng lập ra Hội Đào Viên Thiện Phổ của chùa Thánh.

Là người dân Việt, thấm nhuần tư tưởng Tam Giáo Đồng Nguyên ở vào thời kỳ đất nước bị thực dân Pháp đô hộ, ông đã uyển chuyển vận dụng khả năng và uy tín để phụng sự quê hương, giúp người dân tỉnh nhà về đời sống vật chất cũng như tinh thần. Ông là một chiến sĩ quốc gia chân chính, và là cái gai trong mắt của những người Cộng sản cuồng tín quá khích, ông đã bị nạn và mất ngày mùng 9 tháng 9 năm Đinh Hợi, nhằm ngày 22 tháng 10 năm 1947.

Hôm nay, khi được biết Hội Thân Hữu Ninh Thuận có ý định giới thiệu với đồng hương thân hữu những nhân vật danh tiếng có công với quê nhà Ninh Thuận, tôi thiết nghĩ ông Nguyễn khắc Thiệu là một trong những người đáng để chúng ta noi gương và đáng được xếp hàng vào những Danh Nhân Ninh Thuận thời cận đại... Vì vậy mà những dòng này được gửi đến tay quý vị không ngoài mục đích như một lời giới thiệu với quý vị ông Hội Đồng Nguyễn Khắc-Thiệu và mong quý vị tìm hiểu thêm chi tiết thú vị và bổ ích khác về ông.

Xin hãy liên lạc về chị Nguyễn thị Cúc vì chị là người có đầy đủ uy tín để nói về thân phụ của mình.

Lê Tự Do